

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Slijkensesteenweg 1-3 (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020H99
Augustus 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog: Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese.....	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

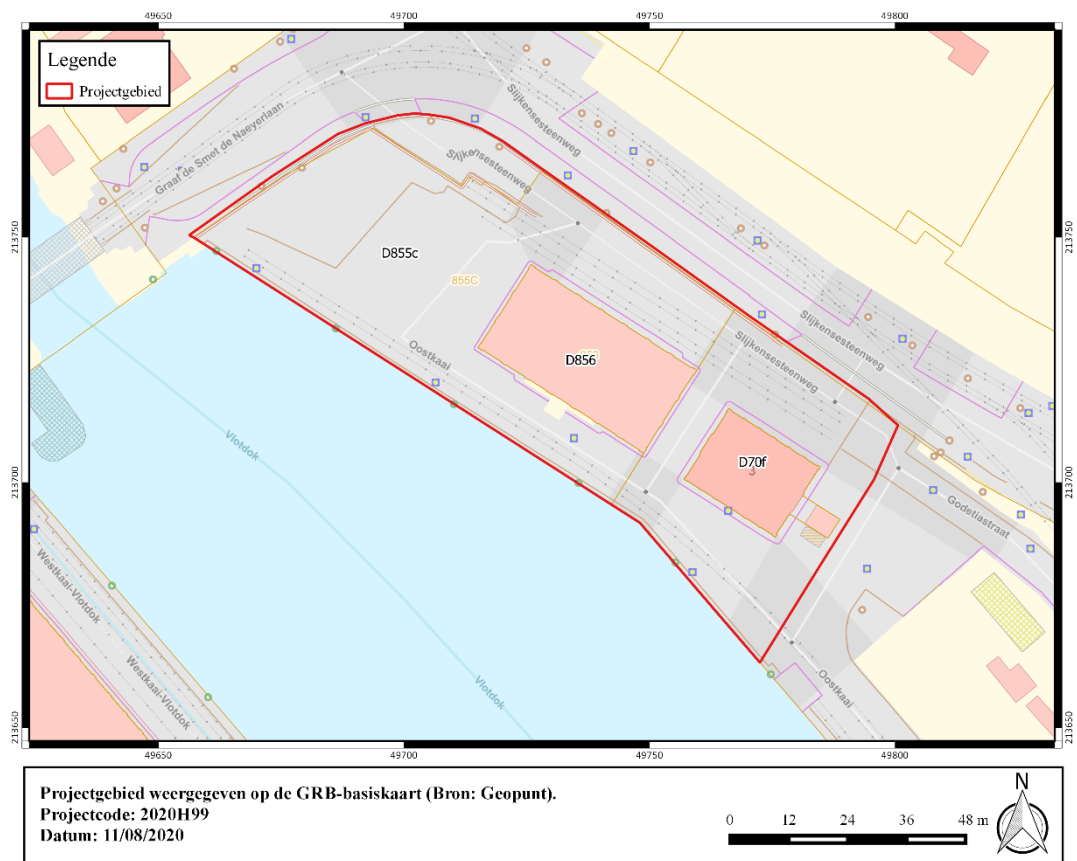

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	/
	Postcode	8400
	Adres	Slijkensesteenweg 1-3 8400 Oostende
	Toponiem	Slijkensesteenweg 1-3
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 49623 Y _{min} = 213647 X _{max} = 49832 Y _{max} = 213792
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 2, Sectie D, nr's: 855c, 856, 70f Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de restauratie en herbestemming van stapelhuis Entrepot aan het Houtdok in de haven van Oostende. Hierbij wordt de bestaande kelder van het voormalige stapelhuis met 75 cm onder het huidige kelderniveau verdiept over een oppervlakte van ca. 795 m² en de omliggende verharding heraangelegd. Het volledige projectgebied is ca. 6617 m² en wordt ingenomen door 2 gebouwen en verharding.

Het terrein is gelegen in het havengebied van Oostende, ten westen van de Spuikom. Uit de Quartairgeologische kaart kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich te midden een grote getijdengeul bevindt waarbij de top bestaat uit zand en kleiafzettingen afgezet in een kreek of getijdengeul. Deze getijdengeul is doorheen de tijd gekanaliseerd waarlangs de historische haveninfrastructuur tot ontwikkeling kwam. Teneinde de haven slibvrij te houden werd de huidige Spuikom aangelegd op het einde van de 19^e eeuw. Deze werd echter nooit gebruik aangezien de opgewekte stroming de infrastructuur langs de kades beschadigde. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen specifieke informatie weer met betrekking tot bodemopbouw en bewaringscondities.

Ook de cartografische bronnen geven aan dat het onderzoeksgebied zich buiten het centrum van Oostende bevindt. Op de Ferrariskaart is te zien dat het onderzoeksgebied gelegen is op de plek waar het kanaal richting Gent en de Gauweloze kreek samenvloeien. Ter hoogte van de kanaalmonding zijn op beide oevers militaire forten afgebeeld. Het onderzoeksgebied zelf bevindt tussen de vaargeul en de Legaardsdijk. Deze kreek werd in het begin van de 19^e eeuw grotendeels gedempt en gekanaliseerd. Dit is te zien op de 19^e-eeuwse bronnen waarbij ter hoogte van het onderzoeksgebied de Springkom wordt uitgegraven. Het onderzoeksgebied valt dan quasi integraal samen met het dok. Op loopgravenkaarten is te zien dat de haveninfrastructuur is uitgebreid en de Nieuwe Handelsdokken, waaronder het Vlotdok, Houtdok en Zwaaidok behoren, zijn gerealiseerd door het gedeeltelijk dempen van de Springkom. Op zowel de loopgravenkaart van 1917 en de kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw van na WOII is de huidige bebouwing reeds aangeduid.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied of in directe nabijheid zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. De meerderheid van de vindplaatsen die zijn opgenomen in de CAI betreffen resten van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne infrastructuur in de historische stadskern van Oostende. Het betreft zowel resten van bewoning als artisanale activiteiten en restanten van de verschillende fasen in de verdedigingswerken van de stad. Langs de kustlijn wordt tijdens WOII een verdedigingslinie uitgebouwd. In deze Atlantikwall wordt eveneens oudere kustverdediging opgenomen die dateert uit WOI. Ook in het achterland wordt een netwerk van stellingen uitgebouwd.

Concreet wijzen de gegevens van het bureauonderzoek op een zeer lage verwachting inzake archeologisch erfgoed. De cartografische bronnen geven aan dat het terrein gelegen is binnen de vaargeul waardoor er in principe geen verwachting is inzake bewoning. Daarnaast dient evenzeer rekening gehouden te worden met de historisch gedocumenteerde werkzaamheden aan de haveninfrastructuur waardoor de kans op kenniswinst bij verder onderzoek quasi onbestaand is.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan het Houtdok te Oostende worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. Vanwege de ligging ter hoogte van een gekanaliseerde getijdengeul is er een bijzonder lage verwachting inzake de aanwezigheid van bewoningssporen. Het terrein is in het verleden vermoedelijk nooit geschikt geweest voor bewoning. Daarnaast kan uit de cartografische gegevens afgeleid worden dat er ter hoogte van het onderzoeksgebied een dok is uitgegraven in de 19^e eeuw dat vervolgens terug is gedempt. Naar alle waarschijnlijkheid bestaat de ondergrond ter hoogte van het projectgebied uit opgeworpen grond. De kans dat bijkomende onderzoeksdaten nog leiden tot enige kenniswinst is dan ook bijzonder klein. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

Uiteraard dienen opdrachtgever en uitvoerder van de geplande werkzaamheden zich bewust te zijn van de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de herbestemming van het oude stapelhuis gelegen langs het Houtdok in de haven van Oostende. Op basis van de beschikbare gegevens wordt de trefkans inzake archeologisch erfgoed als zeer beperkt ingeschat. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.